

4) W časopisu: Mittheilungen d. Kön. sächs. Vereins etc., Dresden 1846, Heft 3, je po rozprawje kral. s. krajskeje direkcije w Budyšinje z l. 1844 ethnografiska khartka zestajana a pomjezy sakseho Serbowstwa su tam takle poznamjenjene: Weissenberg $\frac{1}{4}$, Maltitz, Nostitz, Trauschwitz, Krappe, Kittlitz $\frac{1}{2}$, südlich über Nechen, Oelsa, Grossdehsa, Eiseroda, Jauernik, Lehn, Sornsig, Wuischke, Rachlau, Döhlen, Pielitz, Gr. u. Kl. Kunitz, Cosul, Eulowitz, Halbendorf $\frac{1}{2}$, Bederwitz $\frac{4}{5}$, Rodewitz, Kleinpostwitz $\frac{1}{4}$ (nětko pak hišće $\frac{2}{3}$ serbske), Wilthen $\frac{2}{3}$, Irgersdorf, Arnsdorf, Dretsch, Diehmen, Naundorf $\frac{1}{2}$, Demitz, Thumitz, westlich über Wölkau, Cannowitz, Stacha $\frac{2}{3}$, Taschendorf, Säuritz, Glaubnitz, Kaschwitz, Ostro, Jauer, Miltitz, Nebelschütz, Deutschbaselitz, Bernbruch, Zschornau $\frac{1}{4}$, Tschiedel, Weissig, Lieske bis an die preuss. Grenze; von dort eine Linie von Liebegast bis Hoyerswerda noch vorherrschend wendische Pflege (to je cyle wopaki!). Tež we scěhujcej rozprawje, kiž krajska direkcija wo serbskosći wšelakich namjeznych wsow podawa, su zmylki, hdyž powěda: Bis auf wenige wendische Familien sind schon deutsch: Lautitz (hišće džensa $\frac{1}{3}$ s.), Georgewitz (hišće džensa $\frac{1}{3}$ s.), Altlöbau (ma h. 99 S.), Kirschau (ma h. $\frac{1}{4}$ S.), Schmölln, Pohla, Biehla (hišće dž. na $\frac{2}{3}$ s.). — Völlig deutsch sind: Cunnewitz, Glossen (1880 off. 19 S.), Kl.-Radmeritz, Bellwitz, Körbigsdorf, Kleindehsa (1880 off. 13 S.), Streitfeld, Halbau, Cunewalde, Köblitz, Callenberg, Tautewalde (1880 off. 19 S.), Neukirch, Tröbigau, Schönbrunn, Burkau, Gödlau, Kriepitz (1880 off. 37 S.), Prietitz, Wiesa, Kamenz, Hausdorf, Strassgräbchen.

5) Łužyce od reformaciji do 1861 roku w: Rys Dziejów Serbo-łużyckich przez W. Bogusławskiego (Pětrohród 1861). Tale přěnja historisko-ethnografiska kharta serbskeje narodnosće, kiž so tež wosebiće wuda, je na podložku Smolerjoweje džělana a wobsahuje cyłu Łužicu a přiležace krajiny. Wona je dostać pola wudawarja w Pětrohrodže.

6) Na rěčnej kharće pruskeho kralestwa (Sprachkarte vom Preussischen Staat nach den Zählungsaufnahmen im J. 1861. Berlin, 2 Blätter) wudatej wot Rich. Boeckha so tež na prusku serbsku Łužicu sobu džiwa a je tam serbski krajik do wokrjesow džěleny po procentach wobydleri serbscy abo němscy rěčacych. Na njej je Serbam khětro wjele wot- a wurězane!

7) Po přikładze W. Bogusławskeho je Rich. Andree swojej tak znatej knizy „Wendische Wanderstudien, Stuttgart 1874“ (a hižo w brošurcy: Das Sprachgebiet der Laus. Wenden mit einer Karte. Prag 1873) ethnografisko-historisku khartu Serbowstwa wot reform. hač do l. 1872 wudał. Tale kharta je mjeńša hač Smolerjowa a Bogusławskeho; přede wšěm pak wona nimale nihdže pomjezy